

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
W JELENIEJ GÓRZE

JERZY WAYGART
GRAFIKA

JELENIA GÓRA 1993

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
W JELENIEJ GÓRZE

JERZY WAYGARTA

Komisarz wystawy - Romuald M. Luczyński
Opracowanie katalogu - Romuald M. Luczyński
Strona tytułowa - Jerzy Waygart
Przygotowanie do druku - Kamila Wilk

JELENIA GÓRA 1977

Na kolejnej wystawie, organizowanej przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Jeleniej Górze, prezentowane są prace JERZEGO WAYGARTA (ur. w 1951 r.), wrocławskiego plastyka, członka ZPAP i grupy "Rys", skupiającej grafików działających we Wrocławiu.

W 1977 r. J. Waygart rozpoczął swoją twórczość w dziedzinie grafiki, zwracając się głównie ku małej formie, a w szczególności ekslibrisowi. W ostatnich latach Artysta poświęca coraz więcej uwagi nie dedykowanej grafice małoformatowej.

W początkowym okresie swojej działalności artystycznej prace wykonywał zarówno w technikach wypukłych (linoryt), jak i wklęsłych (głównie sucha igła), wcześniej zarzucając tę pierwszą. W polu zainteresowań i eksperymentów artystycznych J. Waygarta pozostały techniki graficzne wklęsłe, potocznie zwane "blachami". Coraz częściej stosuje, szczególnie od początku lat osiemdziesiątych, mezzotintę i akwatintę. Charakterystyczne, że prawie wszystkie grafiki wykonuje Artysta w technice mieszanej, z upodobaniem i dobrym skutkiem łącząc ze sobą poszczególne techniki graficzne.

Poza małą formą grafiki, zarówno użytkowej jak i warsztatowej, J. Waygart projektuje znaki graficzne, a w dorobku ma także plakaty, wykonane dla Opery i Operetki Wrocławskiej. Wydał także kilka tek ekslibrisów i grafik, w tym jedną, powstałą w wyniku lektury książki Alfreda Kubina "Po tamtej stronie". Artysta wykonał w sumie ponad 250 grafik warsztatowych i tyleż samo ekslibrisów.

Jak wspomniałem wcześniej, Jerzy Waygart zajął się twórczością graficzną w 1977 r. Był to jednocześnie rok, w którym po raz pierwszy wziął udział w krajowych wystawach plastycznych (Milicz, Wrocław). Już w roku następnym zadebiutował w międzynarodowym konkursie i wystawie ekslibrisów muzycznych w Lugano (Szwajcaria).

Dorobek wystawienniczy Jerzego Waygarta to udział w ponad 170 zbiorowych wystawach krajowych i zagranicznych, natomiast obecna prezentacja jest osiemnastą wystawą indywidualną. Udział w licznych konkursach, w kraju i za granicą, przyniósł Artystcie 17 nagród i wyróżnień oraz kilkanaście medali i wiele dyplomów, dokumentujących uczestnictwo w życiu artystycznym.

Prace Artysty znajdują się w zbiorach bibliotek naukowych, muzeów polskich i zagranicznych oraz indywidualnych kolekcjonerów na całym niemal świecie.

Warto zaznaczyć, choć to wydawać się powinno oczywiste, że Jerzy Waygart przywiązuje olbrzymią wagę do technicznej strony swojej twórczości, dbając o czystość i efekt końcowy odbitek graficznych. Ważny jest papier (niemiecki Hahnemühle, włoski Fabriano, holenderski Schut) i farby (francuskie Chabronnel, holenderskie Vang), które stają się często także elementem eksperymentów artystycznych, częścią całego procesu twórczego.

Romuald M. Luczyński

Każdą działalność artystyczną musi wyznaczać indywidualność i oryginalność. Takie cechy odnajdujemy w twórczości graficznej Jerzego Waygarta. Nazwisko i rodzaj prac tego artysty poznaliśmy już wcześniej na wystawach, krajowych i zagranicznych, środowiska wrocławskiego. Jego działalność artystyczna, rozpoczynająca się w roku 1977, pozwala na przesłedzenie i orientację różnic zachodzących w jego interpretacji warsztatowej. Stworzył wiele rycin i ekslibrisów, które posiadają swój odrębny charakter. W każdej z nich możemy stwierdzić gruntownie przemyślaną kompozycję i nowoczesne podejście do obranych motywów. W jego twórczości przeplatają się na przemian techniki wypukłe z wklęsłymi, a wszystkie użyte przez artystę ze ścisłym obrachunkiem efektów fakturowych i opanowaniem środków technicznych, co idzie w parze z bardzo urozmaiconą treścią. Są wśród nich krajobrazy, portrety, kompozycje figuralne, a każdy z tych tematów znajduje zawsze odpowiednią interpretację graficzną, opartą o doświadczenia warsztatowe. Łatwość rysunkowa, zdolność osiągania zamierzonego wyrazu, przy zastosowaniu daleko idących uproszczeń, oto główne walory jego prac. Sposób widzenia rzeczywistości ulega ciągłej zmianie i przekształca się w miarę dalszych formalnych opracowań, prowadząc artystę drogą coraz większych uproszczeń do abstrakcyjnych uogólnień. Wystarczy przejrzeć szereg rycin, ażeby uświadomić sobie ich różnorodność, tak pod względem ujęcia, jak i doboru techniki. Czasem rysunek suchej igły, o wyrazistej, giętkiej linii, decyduje o lirycznym charakterze kompozycji ("Dwoje" - 1978, "Lima" - 1980). W innym wypadku rozplywa się w zróżnicowane walorowo plamy, sugerujące przejścia od światła do cieni. Zwłaszcza w pejzażach wrażeniowość wizji malarskiej jest zaakcentowana bardzo dobitnie (cykl "Krajobrazy" - 1978). Odmienne poszukiwania uzewnętrzniają się w jego linorytach, portretowych i figuralnych, nie obciążonych zbyt oddziaływaniami emocjonalnymi i analizą psychologiczną ("Dwugłowy" - 1979, "Kogut" - 1980, "Bez tytułu" - 1981).

Graficzna droga Jerzego Waygarta nabiera szczególnej wymowy, kiedy artysta podejmuje próbę metaforyzowania rzeczywistości. Skala problemów, jakie autor sobie stawia każdorazowo, jest rozległa i wieloraka. Realizacja formalna zmierza do syntezy kształtów i wykazuje dużą umiejętność autora w tworzeniu zwiezłych, a jednocześnie pełnych ekspresji przedstawię. Ryciny uwidaczniają wielorakie sposoby widzenia pewnego gatunku tematów, których interpretacja jest wszędzie po swojemu prawdziwa i przekonująca. Opracowania graficzne są różnorodne. Artysta szuka nieustannie nowej formy wypowiedzi, co odzwierciedla się w szeregu pracach, zarówno w dużym formacie, jak również w miniaturowym ekslibrisie. Potrafi on każdy temat wzbogacić o jakąś część tylko jemu właściwego widzenia świata oraz oddaje zmianę

nastroju i wyglądu przedmiotów w sposób obrazowy. Zawartość tematyczna prac mówi o swoistym stosunku artysty do otaczającej rzeczywistości, który wynika nie tyle z wrażeń wzrokowych, lecz przeżyć emocjonalnych i refleksji intelektualnych. Są to przejawy bardzo osobistych doznań ujawnione w ciekawej, indywidualnej formie, a zrealizowane głównie w zakresie technik metalowych. Technika złobienia w twardym materiale zmieniła w sposób swoisty charakter jego rycin, wzbogacając malarsko ich fakturę. Właściwością jego prac są wielorakie rozwiązania o światłocieniowych malarskich walorach. Kształty powstają przez jubilerskie wyczelowanie linii i kresek, co umożliwiło autorowi osiąganie różnorodnych tonacji. Zwraca też uwagę stosunkowo rzadkie wprowadzenie do ryciny barwy. Akcenty kolorystyczne występują tylko w niewielu rycinach ("Czerwone ryby" - 1982, "Wizje" XXIV, XXVIII, XXXIII, XLVI - 1988/1990). Trudno spośród dużej ilości prac, o dosyć wyrównanym poziomie, ukazać kilka lub kilkanaście godnych szczególnej uwagi. Co najwyżej można podkreślić ich nieustanną zmienność i wymienić pewne ryciny o znaczeniu niemal symbolicznym ("Labirynt" - 1979, "Schody gdzieś..." - 1985, "Od początku" - 1986, "Gniazdo" - 1986, "Podzwonne dla N." - 1986, "Lot w nicości" - 1987, oraz cykle: "Czas" - 1987 i "Wizje" - 1987/1989). Każda z poszczególnych tych rycin posiada konkretny wyraz jakiejś wizji autora lub jest tylko skrótem myślowym, przekazującym lapidarnie jego nastroje, doznania, przeżycia i napięcia psychiczne. W nowo powstałych rycinach definiuje artysta osobisty świat wewnętrznych przeżyć, do którego wstęp może mieć tylko wyrobiony plastycznie odbiorca.

O Jerzym Waygarcie, jako artyście, nie daję nam pełnej wiedzy żadna z jego rycin, nawet tych najlepszych, a przecież wszystkie są podobne, choć inne i właśnie w tej niepowtarzalności, przy całym podobieństwie, leży wyjątkowość zarówno poszczególnych rycin, jak i całości dorobku artysty. Autor wykazuje oszczędnie szczególne upodobanie do ekslibrisu, ponieważ w nim wypowiada się najpełniej. Tworzy miniaturowe scenki, o charakterze kameralnym, w których różnorodność tematyczna łączy się harmonijnie z walorami dekoracyjnymi, wykazującymi czasem tendencję do stylizacji formy. Odznaczają się one zarówno precyzją rysunku, jak też starannością i drobiazgowością opracowania każdej odbitki. Na koniec należy podkreślić konsekwencję twórczą, przy tym wytrwałość i pracowitość artysty oraz znajomość warsztatu graficznego. Jego ryciny są świadectwem nieustającej pracy nad opanowaniem środków i metod sztycharskich, posiadają swój własny styl wyraźnie występujący w każdej nowej odbitce. Jeśli się do tego doda zapal i niesłabnącą energię twórczą i intelektualną, trudno się dziwić, że osiąga tak znaczne rezultaty w swej pracy.

Wrocław, styczeń 1993
Dr Irena Rylska

UDZIAŁ W WYSTAWACH I KONKURSACH (Wybór)

1977

Zbiorowa wystawa grafiki i rysunku - Wrocław
Wystawa poplenerowa - Milicz

1978

Wystawa ekslibrisu wrocławskiego - Wrocław
Międzynarodowy Kongres Ekslibrisu - Lugano (Szwajcaria)
Międzynarodowa wystawa grafiki - Lublana (Jugosławia)
Ekslibrisy grupy "RYS" - Eberswalde (Niemcy)
Ekslibris wrocławski - Bolesławiec

1979

Ekslibris wrocławski - Wrocław
Indywidualna wystawa grafiki i rysunku - Wrocław
Konkurs i wystawa ekslibrisu - Rawicz (wyróżnienie)
Ekslibrisy grupy "RYS" - Wrocław
Konkurs i wystawa ekslibrisu - Lido (Włochy)
Konkurs i wystawa grafiki - Kamnik (Jugosławia)

1980

Indywidualna wystawa grafiki i ekslibrisu - Rawicz, Wrocław
Współczesny ekslibris polski - Rzeszów
Konkurs i wystawa ekslibrisu - Rawicz (III nagroda)
Konkurs i wystawa ekslibrisu "Jan Kochanowski" - Radom (III nagroda)
Konkurs na ekslibris "Zabytki Wrocławia" - Wrocław (wyróżnienie)
Ekslibris wrocławski - Wrocław
Polski ekslibris współczesny - Praga (Czechy)
Międzynarodowy Kongres Ekslibrisu - Linz (Austria)

1981

Konkurs i wystawa ekslibrisu - Rawicz (nagroda specjalna)
Konkurs i wystawa ekslibrisu "Jan Paweł II" - Wrocław (wyróżnienie)
Ogólnopolska wystawa plastyczna - Kraków (wyróżnienie)
Konkurs i wystawa ekslibrisu - Mediolan (Włochy)
Polski ekslibris współczesny - Paryż (Francja), Budapeszt (Węgry), Berlin (Niemcy), Antwerpia (Belgia)
Interexlibris - Frederikshavn (Dania)

1982

Międzynarodowy Kongres Ekslibrisu - Oxford (Wielka Brytania)
Interexlibris - Frederikshavn (Dania)
Konkurs i wystawa ekslibrisu - Penne (Włochy)
Polski ekslibris współczesny - Birmingham, Londyn (Wielka Brytania)

1983

Konkurs i wystawa ekslibrisu "1500. rocznica urodzin św. Benedykta" - Lubin k/Poznań
Interexlibris - Frederikshavn (Dania)
Konkurs i wystawa ekslibrisu "Lucas Cranach d.Ä." - Kronach (Niemcy)
Konkurs i wystawa ekslibrisu na temat "Drzewo" - Epinal (Francja)
Wystawa grafiki "Science fiction" - St. Niklaas (Belgia)

1984

Indywidualna wystawa grafiki i ekslibrisu - Sroda Śl.
Biennale Ekslibrisu Współczesnego - Malbork
Konkurs i wystawa ekslibrisu - Rawicz (wyróżnienie)
Konkurs na ekslibris dla Muzeum Rzemiosł Drzewnych - Sroda Śl. (wyróżnienie)
Międzynarodowy Kongres Ekslibrisu - Weimar (Niemcy)
Konkurs i wystawa ekslibrisu na temat "Skamieliny i minerały" - Lublana (Jugosławia) (III nagroda)
Interexlibris - Frederikshavn (Dania)
Polski ekslibris szachowy - Frankfurt n/Menem (Niemcy)

1985

Indywidualna wystawa grafiki i ekslibrisu - Lubin
Indywidualna wystawa grafiki i ekslibrisu - Rzeszów
Interexlibris - Frederikshavn (Dania)
Biennale małej grafiki - St. Niklaas (Belgia)

1986

Indywidualna wystawa grafiki i ekslibrisu - Wrocław
Biennale Ekslibrisu Współczesnego - Malbork
Interexlibris - Frederikshavn (Dania)
Międzynarodowy Kongres Ekslibrisu - Utrecht (Holandia)
Współczesny ekslibris polski - Rzeszów
Albrecht Dürer w ekslibrisie - Norymberga (Niemcy)
Artysta i sztuka w ekslibrisie - Kronach (Niemcy)
Konkurs i wystawa "Muzyka w ekslibrisie" - Nancy (Francja)

1987

Biennale grafiki "Cuprum" - Lubin
Interexlibris - Frederikshavn (Dania)
Biennale małej grafiki - St. Niklaas (Belgia)

1988

Międzynarodowy Kongres Ekslibrisu - Frederikshavn (Dania)

1989

Współczesny ekslibris polski - Rzeszów
Ogólnopolska wystawa grafiki - Łódź
Biennale grafiki "Cuprum" - Lubin

1990

Międzynarodowy Kongres Ekslibrisu - Mönchengladbach (Niemcy)

1991

Biennale grafiki "Cuprum" - Lubin

1992

Biennale Ekslibrisu Współczesnego - Malbork
Współczesny ekslibris polski - Rzeszów
Międzynarodowy Kongres Ekslibrisu - Sapporo (Japonia)

KATALOG

EKSLIBRISY

1.	E.l. B.J.M. (Barbary, Jerzego, Mateusza Waygartów)	C4+C7+X3	100:74	1984	
2.	Ex libris Luc van den Briele	C2+C7	89:63	1984	op.156
3.	Ex libris M. (Mariana) Klincewicza	C4+C7	88:74	1985	op.167
4.	E.l. Modern Art Gallery - Wiesbaden	C4+C5+C7	74:79	1986	op.176
5.	Ex libris The Hesse State Theatre Wiesbaden	C4+C5+C7	69:88	1986	op.195
6.	E.l. K.W. (Krzysztofa Waygarta)	C4+C5	99:54	1986	op.196
7.	Ex libris Dickinson College Library	C4+C5	79:64	1987	op.199
8.	E.l. J.W. (Jerzego Waygarta)	C2+C5	86:68	1988	op.203
9.	E.l. B.L. (Borysa Levycha)	C4+C5	84:69	1988	op.211
10.	El J.L. (Jerzego Łaby)	C2+C4+C5	93:70	1988	op.212
11.	Ex libris Sekcji Plastyki O.K. (Ośrodka Kultury) Miostowice	C3+C5+C7	89:64	1988	op.214
12.	E.l. H. (Hermann) Wiese	C3+C5	69:67	1989	op.216
13.	E.l. M.Cz. (Marka Czarnoty)	C3+C5	89:65	1989	op.219
14.	Ex libris Salone del Libro Torino 1989	C3+C5	94:59	1989	op.220
15.	Ex libris Marii Kląskaly	C4+C7	70:64	1989	op.222
16.	E.l. Barbary Waygart	C2+C5	74:59	1990	op.224
17.	Ex libris Cz. (Czesława) Rodziewiczza	C3	69:66	1990	op.225
18.	Ex libris Jerzego Wienera	C3+C5	74:60	1990	op.228
19.	Ex libris T. (Tadeusza) Wrońskiego	C3+C4+C5	79:58	1990	op.229
20.	Ex libris Andrzeja Włodarskiego	C3+C5+C7	72:64	1991	op.230
					op.234

21.	Ex libris Adama Michnika	C3+C5	74:62	1991	op.235
22.	Ex libris C.I.O. (Comité International Olympique) Bibliotheque	C3+C7	79:58	1992	op.238
23.	Ex libris C.I.O. (Comité International Olympique) Bibliotheque	C3	68:49	1992	op.239
24.	Ex libris Hermann Wiese	C3	69:55	1992	op.240
25.	Ex libris Lucjana Owczarenki	C3	64:54	1992	op.241
26.	Ex libris Ireny Rylskiej	C3	57:76	1992	op.242
27.	Ex libris Cz. (Czesława) Rodziewiczza	C3	52:50	1992	op.243
28.	Ex libris R.M. (Romualda Mariusza) Luczyńskiego	C3	65:87	1992	op.247
29.	Ex libris Ani i Piotra (Szczeniowskich)	C3:C7	80:80	1993	op.248
30.	Ex libris Teatru Commedia dell'Arte	C3:C7	96:57	1993	op.249

GRAFIKA WARSZTATOWA

1.	Lot w nicości	C4+C7	138:119	1982	
2.	Panna	C5	148:109	1984	
3.	Schody gdzieś...	C4+C7	129:93	1985	
4.	Motyl	C3+C5	151:108	1986	
5.	Od początku	C5+C7	245:166	1986	
6.	Podzwonne dla N.	C2+C4+C5+C7	149:119	1986	
7.	Gniazdo	C2+C4+C5	148:118	1986	
8.	Dyktator	C2+C5+C7	148:118	1986	
9.	Miedziana dziura	C2+C7col	163:124	1986	
10.	M.M. (z cyklu Czas)	C3+C4+C5	168:113	1987	
11.	Wizja I	C4+C5	149:117	1987	
12.	Wizja V	C2+C5+C7	150:119	1987	
13.	Wizja VI	C2+C5	148:118	1987	
14.	Wizja VIII	C3+C4+C5	149:119	1987	
15.	Wizja XI	C3+C5+C7	218:158	1988	
16.	Wizja XII	C3+C5+C7	244:187	1988	
17.	Wizja XIII	C3+C4+C5	257:153	1988	
18.	Wizja XV (z cyklu Człowiek)	C2+C4+C5	148:118	1988	
19.	Wizja XVII (j.w.)	C2:C5	150:120	1988	
20.	Wizja XX (j.w.)	C3+C4+C5	145:119	1988	

21. Wizja XXIV	C3+C5+C7col	147:118	1988
22. Wizja XXVI	C2+C5	141:80	1988
23. Wizja XXVIII	C3+C5col	216:128	1989
24. Wizja XXIX	C3+C5	220:147	1989
25. Wizja XXX	C3+C5	147:119	1989
26. Wizja XXXII	C3+C5	230:157	1989
27. Wizja XXXIII	C3+C5col	199:158	1989
28. Wizja XXXV	C3+C5	197:196	1989
29. Wizja XXXVI	C3+C5	196:178	1989
30. Wizja XL	C2+C5+C4	150:117	1989
31. Wizja XLI	C3+C5	147:118	1989
32. Wizja XLIV	C3+C5	148:118	1990
33. Wizja XLV	C3+C5	103:134	1990
34. Wizja XLVII	C3+C5	103:123	1990
35. Wizja XLVI	C3+C5col	103:115	1990
36. Zbieracz muszli	C3+C5	150:119	1991
37. Czerwone ryby	C3+C5	212:191	1992
38. Przeloty	C3+C5	100:119	1992
39. Ucieczka	C2+C3+C7	150:109	1992
40. Beznadzieja	C3+C5	130:102	1993

WYKAZ SKRÓTÓW

Oznaczenia technik graficznych

X3 - linoryt	C4 - sucha igła
C2 - miedzioryt	C5 - akwatinta
C3 - akwaforta	C7 - mezzotinta

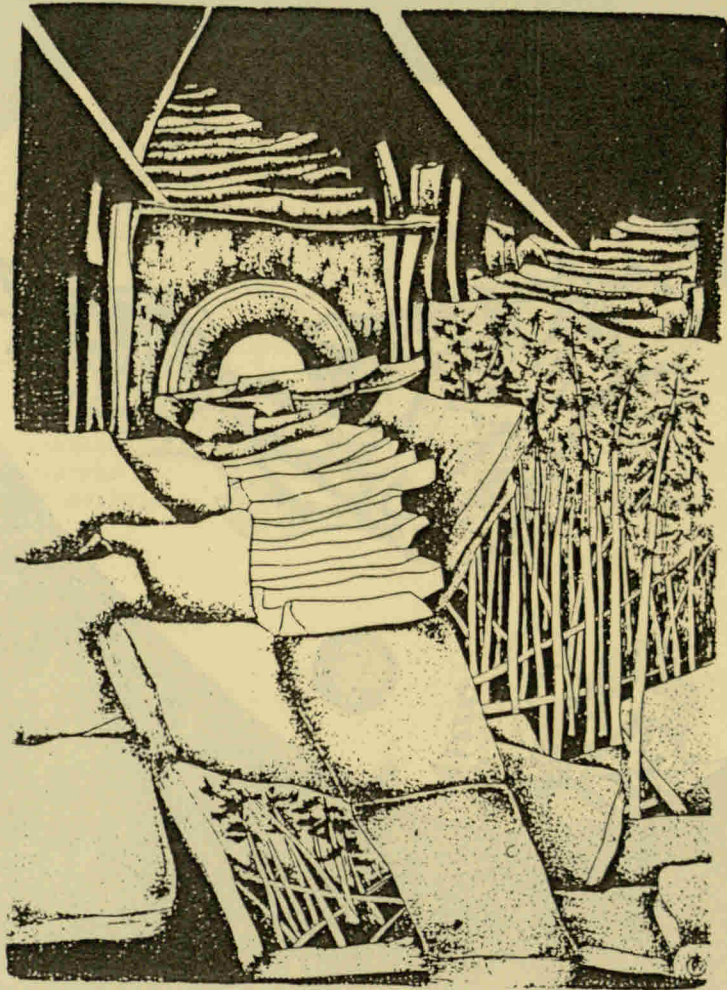
Pozostałe skrót

op. - opus	E.l. - ex libris
col - grafika ręcznie kolorowana	

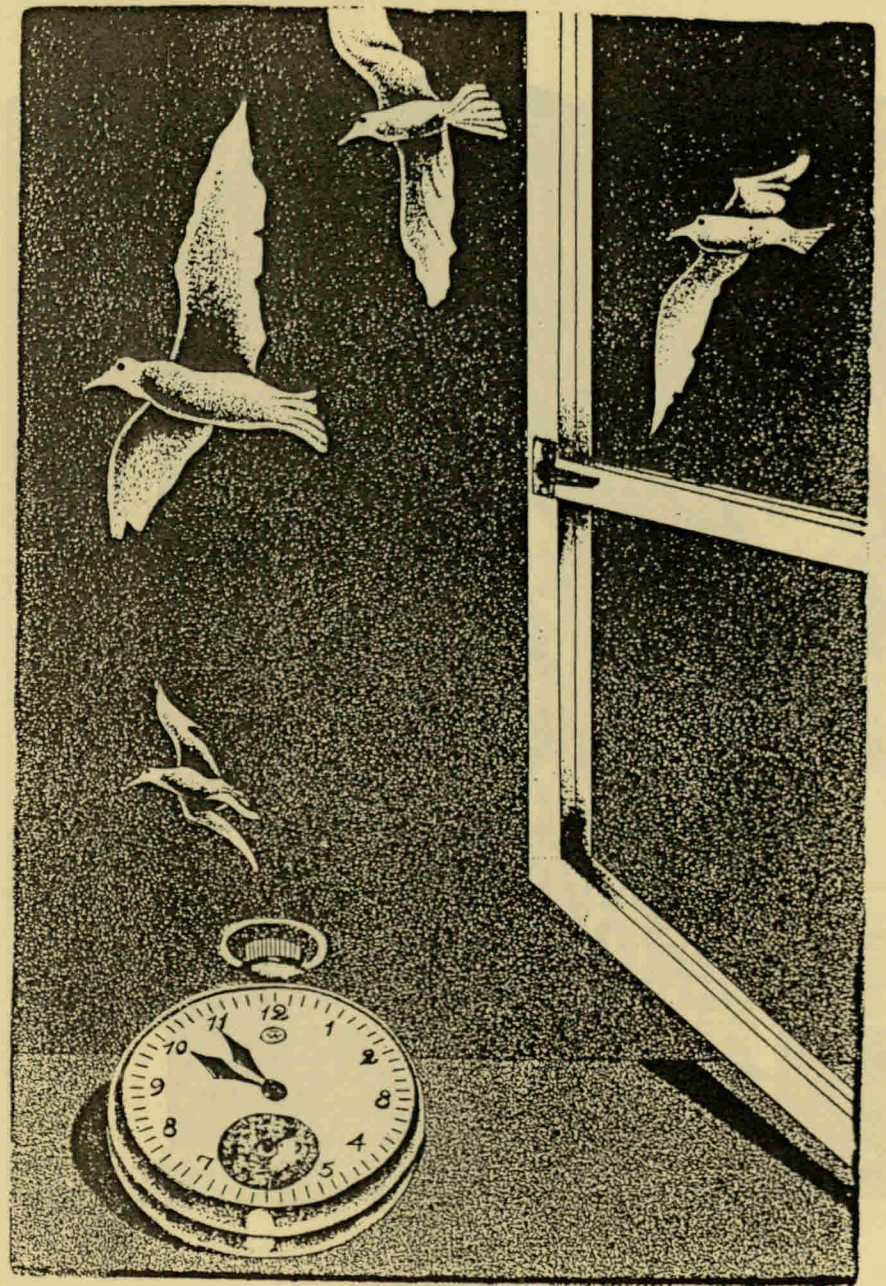
Wymiary ekslibrisów i grafik podano w milimetrach,
w pierwszej kolumnie wysokość, w drugiej szerokość.

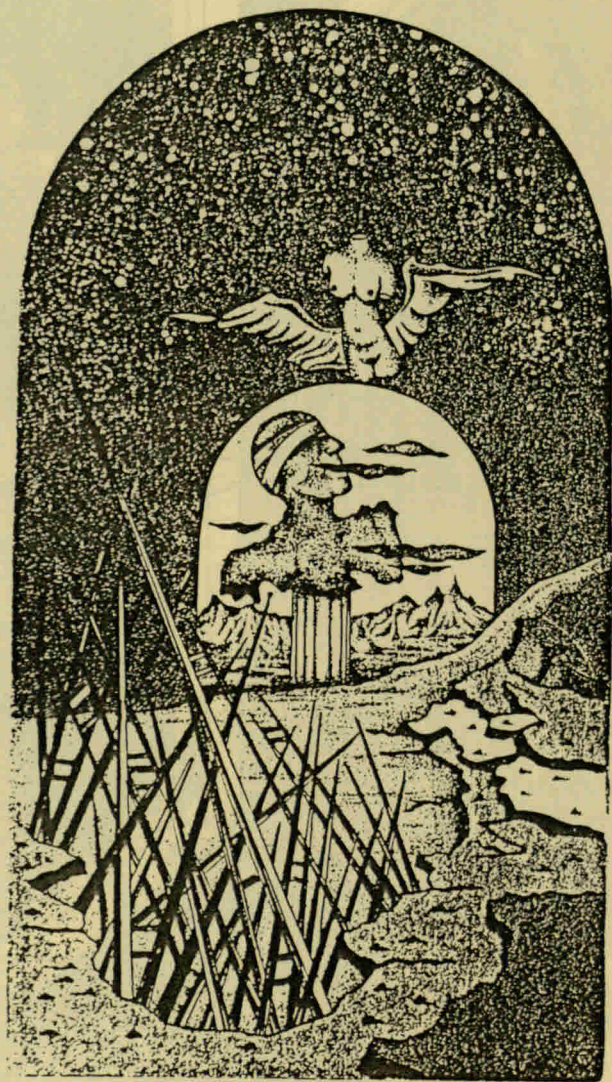
Lot w nicości

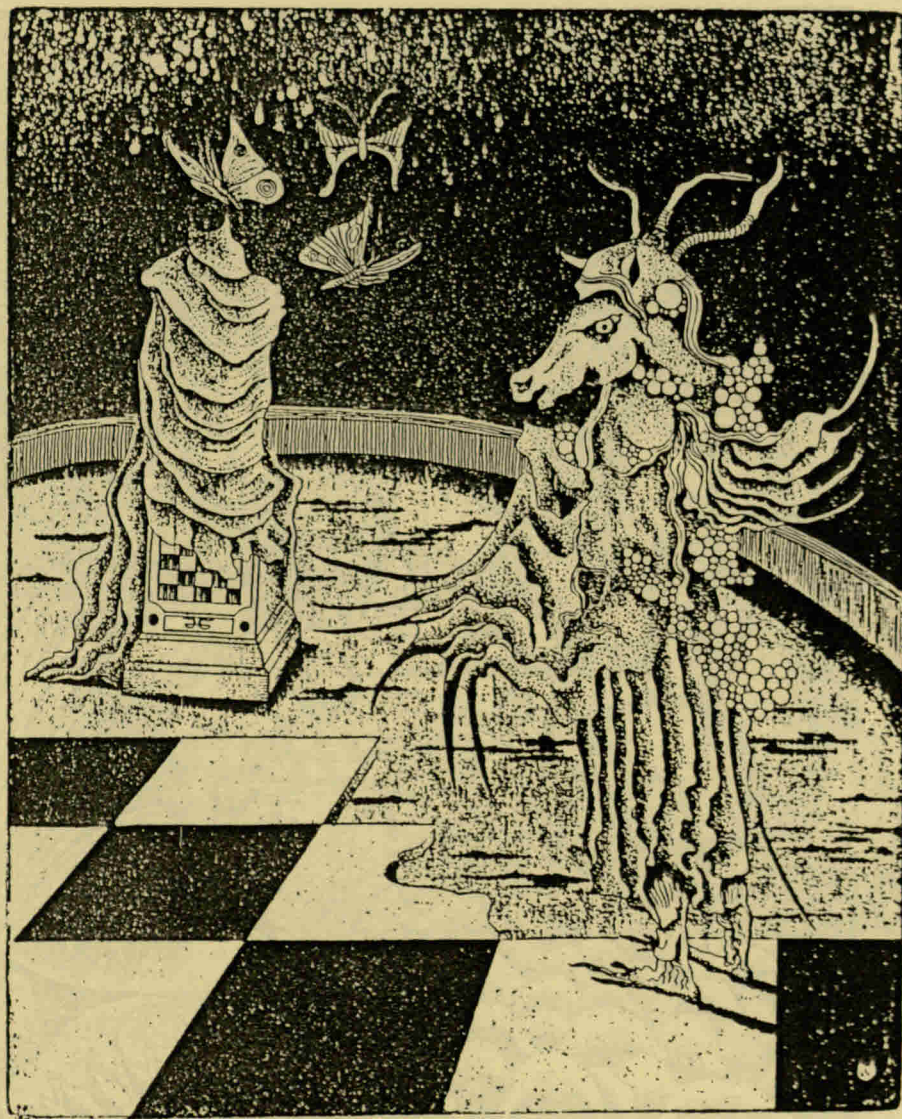
Schody gdzieś...

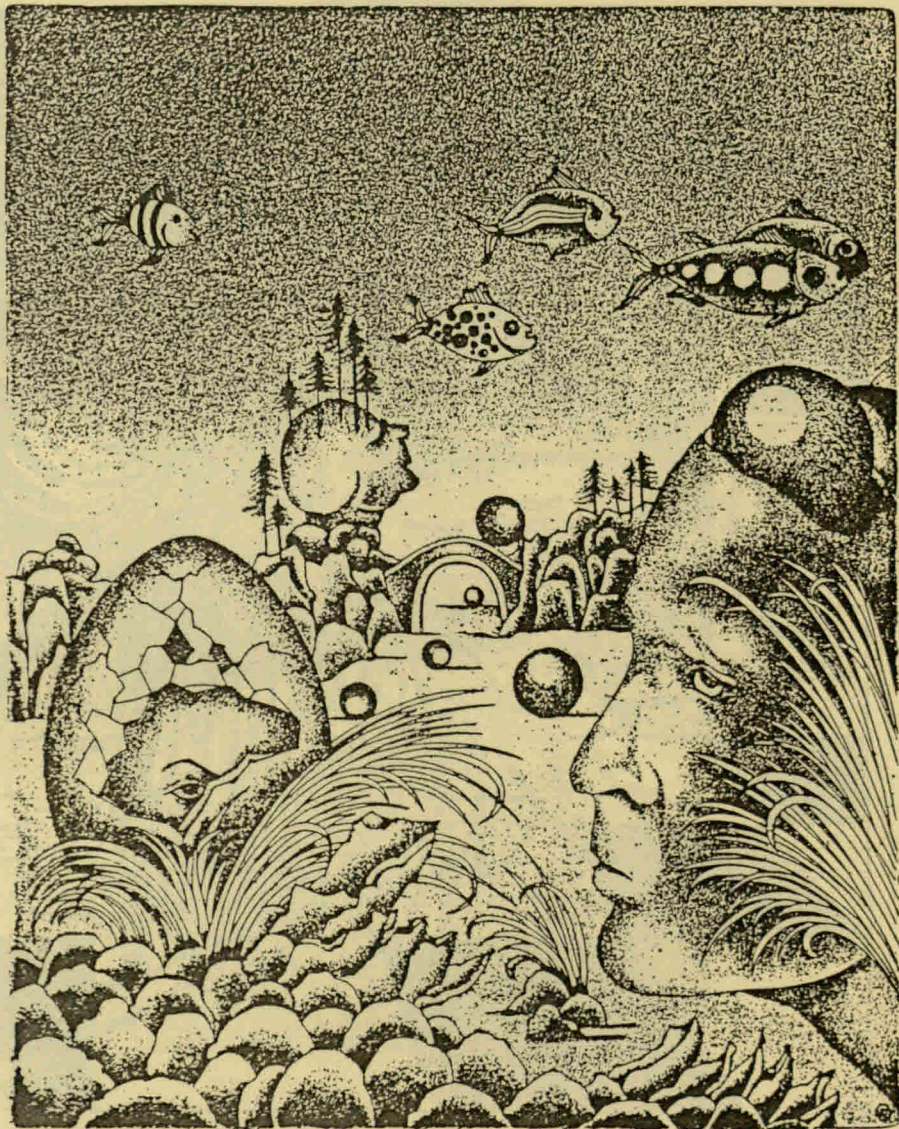
M.M. - z cyklu Czas

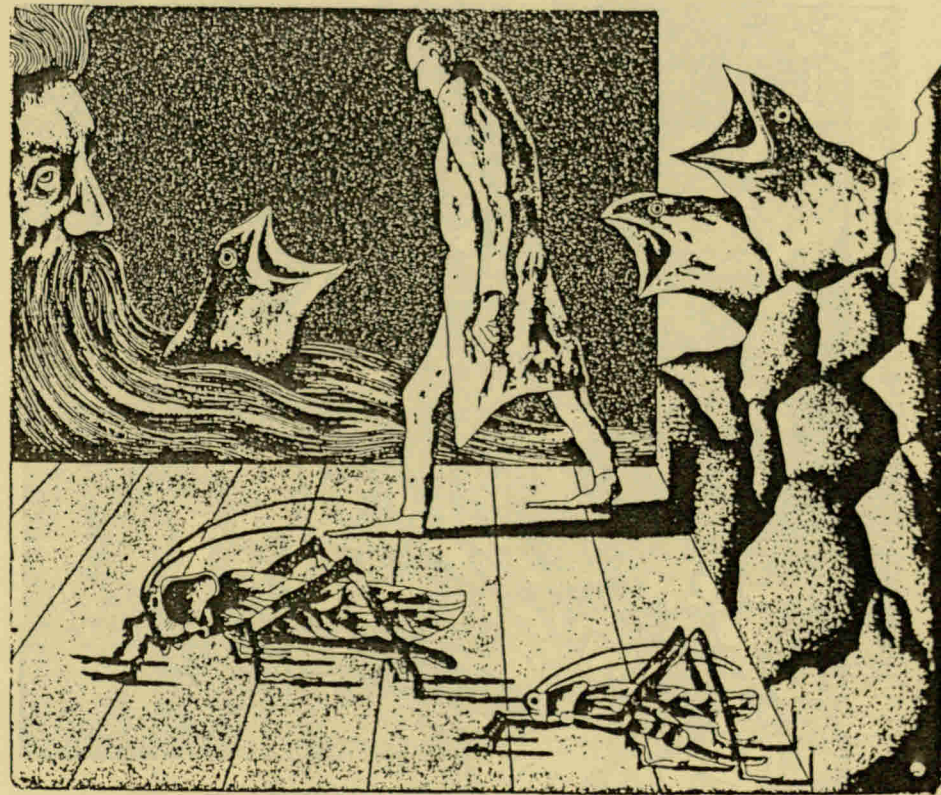
Wizja XXVI

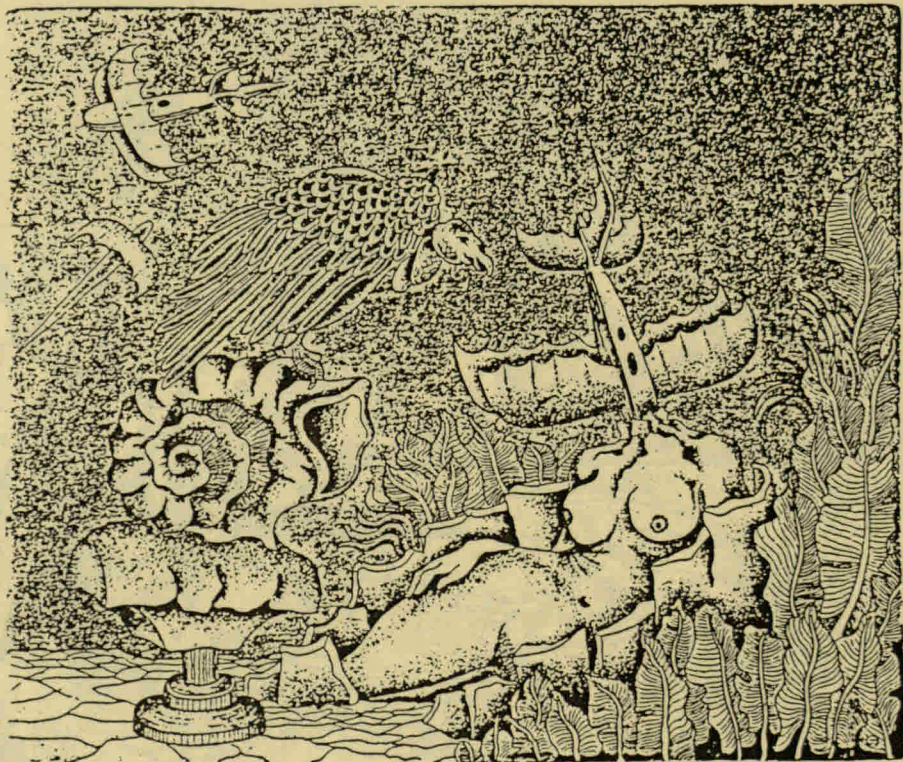
Wizja XXX

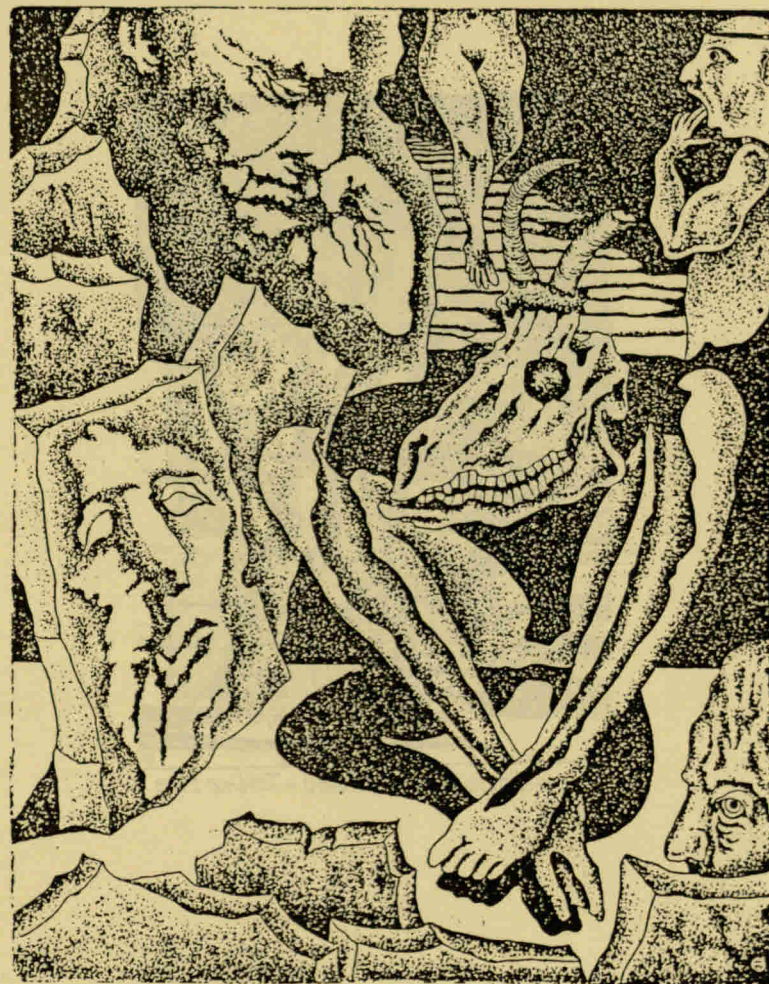
Wizja XL

Wizja XLVII

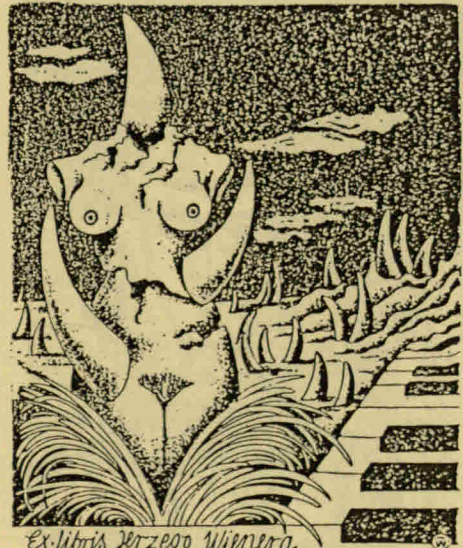
Przeloty

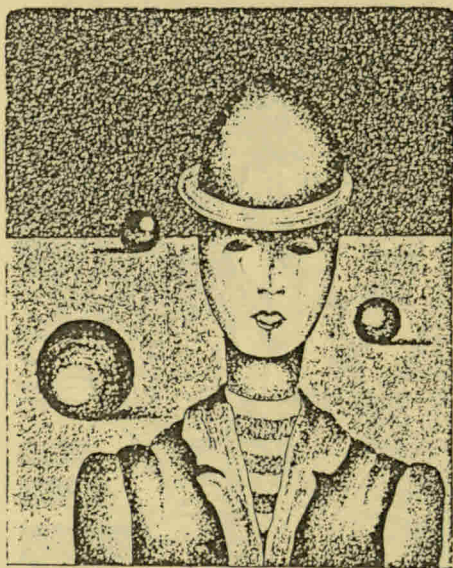
Beznadzieja

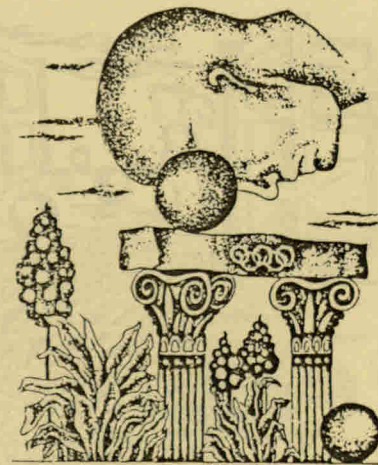
Ex libris Salone del libro - Torino 1989

Ex libris Jerzego Wieniera

© Ex-libris T. Wronskiego

Libri C.I.O. Bibliotheca ©

B XVI-10

090000 .11.11.11

Jerzy Waygart

Na stronie tytułowej ekslibris Jerzego Waygarta.

Wydano w nakładzie 200 egzemplarzy.

egz. autorski 023

Jbc 40002

